

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 227/2567

นาย อ. กับพวก โจทก์ ธนากร อ. ผู้คัดค้าน กองทุนหมู่บ้าน ห. จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1307, ป.วิ.พ. มาตรา 301, ป.วิ.พ. มาตรา 303, ป.วิ.พ. มาตรา 316, พ.ร.บ.กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2547 มาตรา 3, พ.ร.บ.กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2547 มาตรา 5, พ.ร.บ.กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2547 มาตรา 6, พ.ร.บ.กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2547 มาตรา 11, พ.ร.บ.กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2547 มาตรา 12, พ.ร.บ.กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2547 มาตรา 14, พ.ร.บ.กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2547 มาตรา 29, พ.ร.บ.กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2547 มาตรา 31, พ.ร.บ.วิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2502 มาตรา 24

ย่อ / หลักกฎหมาย

จำเลยเป็นกองทุนหมู่บ้านตามมาตรา 3 ประกอบมาตรา 5 แห่ง พ.ร.บ.กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2547 โดยการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านต้องจดทะเบียนจัดตั้งขึ้นภายใต้พระราชบัญญัติดังกล่าว หรือกองทุนหมู่บ้านที่จัดตั้งขึ้นตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม จำเลยมิได้เป็นนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตาม ป.พ.พ. จึงมิใช่นิติบุคคลเอกชน แต่เป็นนิติบุคคลมหาชนที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติดังกล่าว มีวัตถุประสงค์ตามมาตรา 5 วรรคสอง (1) เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนสำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ เพิ่มรายได้ และลดรายจ่าย หรือสำหรับส่งเสริมและพัฒนาไปสู่การสร้างสวัสดิภาพ และสวัสดิการ หรือประโยชน์ส่วนรวมอื่นให้แก่ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง (2) เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนเร่งด่วนสำหรับประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง (3) รับฝากเงินจากสมาชิกและจัดหาทุนจากแหล่งเงินทุนอื่น เพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ (4)... (5)... ทั้งการดำเนินการของกองทุนหมู่บ้านต้องเป็นไปตามระเบียบหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด และอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรีผู้รักษาการตามมาตรา 29 กองทุนหมู่บ้านมีเงินและทรัพย์สินในการดำเนินการตามมาตรา 6 ได้แก่ (1) เงินที่คณะกรรมการกองทุนและชุมชนเมืองแห่งชาติจัดสรรให้ (2) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล (3) เงินที่สมาชิกลำมาลงหุ้นหรือฝากไว้กับกองทุน (4) เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่กองทุนหมู่บ้านได้รับบริจาค โดยปราศจากเงื่อนไขหรือข้อผูกพันใด ๆ (5) ดอกผล รายได้หรือผลประโยชน์ที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุนหมู่บ้าน ทั้งนี้ มาตรา 11 บัญญัติให้เป็นหน่วยงานของรัฐ และมีวัตถุประสงค์ตาม มาตรา 11 วรรคสอง โดยมาตรา 12 บัญญัติให้ทุนและทรัพย์สินในการดำเนินกิจการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติประกอบไปด้วย (1) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับโอนมาตาม มาตรา 31 ซึ่งโอนมาจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติที่จัดตั้งขึ้นตาม พ.ร.ฎ.จัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2544 มีฐานะเป็นองค์การมหาชน กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติตามมาตรา 11 และกองทุนหมู่บ้านจำเลยที่จัดตั้งขึ้นตามมาตรา 5 จึงเป็นหน่วยงานอื่นของรัฐ ที่มีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐประเภทหนึ่ง ที่จัดตั้งขึ้นมาเพื่อจัดทำ

ภารกิจของรัฐในการสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชน และองค์กรชุมชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยไม่ได้มุ่งหวังผลกำไรตอบแทน โดยเงินทุนและทรัพย์สินในการดำเนินการส่วนหนึ่งเป็นเงินอุดหนุนจากงบประมาณของรัฐ ซึ่งเป็นทรัพย์สินของแผ่นดิน หรือแม้จะมีเงินบริจาคเข้ามาด้วย เงินบริจาคตังกล่าวต้องไม่มีเงื่อนไขหรือข้อผูกพัน เนื่องจากการบริจาคเพื่อมาช่วยเหลือการจัดทำบริการสาธารณะของรัฐ หรือแม้จะมีทรัพย์สินในส่วนที่เป็นรายได้ เช่น ดอกผลหรือประโยชน์อย่างอื่น แต่เมื่อตัวกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติเป็นหน่วยงานของรัฐ ทรัพย์สินที่เป็นรายได้ของกองทุนย่อมเป็นทรัพย์สินของแผ่นดิน การที่มาตรา 14 บัญญัติว่า กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ ก็เพียงเพื่อให้ไม่ต้องนำรายได้ส่ง กระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ เพื่อความคล่องตัวทางการเงิน อันเป็นการยกเว้นหลักทั่วไปตามมาตรา 24 วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ. วิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2502 ดังนั้น เงินฝากในบัญชีเลขที่ 05067074XXXX เป็นเงินที่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติจัดสรรให้จำเลยเพื่อเป็นเงินอุดหนุน จึงเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินที่ไม่อาจยึดหรืออายัดได้ ตาม ป.พ.พ. มาตรา 1307 และไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีตาม ป.วิ.พ. มาตรา 301 (5) ส่วนเงินฝากในบัญชีเลขที่ 05067074XXXX เป็นเงินที่สมาชิกของจำเลยนำมาลงทุนและฝากเพื่อการออมตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านเพื่อสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนและองค์กรชุมชนในหมู่บ้าน อันเป็นการจัดทำบริการสาธารณะของรัฐ โดยจำเลยมิได้มีเจตนารมณ์ในการรับฝากเงินเพื่อหากำไรในทางธุรกิจหรือพาณิชย์กรรม เงินจำนวนดังกล่าวที่ฝากไว้กับผู้คัดค้านในบัญชีของจำเลย จึงเป็นเงินของสมาชิก มิใช่เงินของจำเลยที่จะยึดหรืออายัดเพื่อบังคับคดีชำระหนี้ได้ตาม ป.วิ.พ. มาตรา 303 และมาตรา 316

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยชำระเงินแก่โจทก์ทั้งสองคนละ 234,788.53 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของต้นเงินดังกล่าวนับแต่วันฟ้อง (ฟ้องวันที่ 16 ตุลาคม 2561) เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 5 พิพากษายืน จำเลยยื่นคำร้องขออนุญาตฎีกา ศาลฎีกามีคำสั่งไม่อนุญาตให้จำเลยฎีกา จำเลยไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษา โจทก์ทั้งสองขอให้บังคับคดี ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้ออกหมายบังคับคดีตามคำขอของโจทก์ทั้งสอง โจทก์ทั้งสองยื่นคำร้องขอให้ผู้คัดค้านส่งเงินฝากของจำเลยตามที่โจทก์ทั้งสองขออายัดรวมเป็นเงิน 289,000 บาท แก่เจ้าพนักงานบังคับคดี หากไม่ส่งขอให้ผู้คัดค้านชำระค่าสินไหมทดแทนเท่าจำนวนเงินดังกล่าวแก่โจทก์ทั้งสองตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 321 จำเลยยื่นคำร้องและคำคัดค้านขอให้ยกคำร้องของโจทก์ทั้งสองและมีคำสั่งเพิกถอนการอายัดเงินฝากทั้งสองบัญชีดังกล่าว ผู้คัดค้านยื่นคำคัดค้านขอให้ยกคำร้องของโจทก์ทั้งสอง โจทก์ทั้งสองยื่นคำคัดค้านคำร้องขอให้เพิกถอนการอายัดของจำเลยขอให้ยกคำร้องของจำเลย ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้เพิกถอนการอายัดเงินในบัญชีธนาคาร อ. สาขาฝาง ชื่อบัญชีกองทุนหมู่บ้าน ห. บัญชีเลขที่ 05067074XXXX และบัญชีเลขที่ 05067074XXXX ค่าฤชาธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีให้เป็นพับ โจทก์ทั้งสองอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 5 พิพากษาลับให้เจ้าพนักงานบังคับคดีอายัดเงินของจำเลยที่ฝากธนาคาร อ. สาขาฝาง บัญชีเลขที่

05067074XXXX จำนวน 99,000 บาท และบัญชีเลขที่ 05067074XXXX จำนวน 190,000 บาท ตามคำขอของโจทก์ทั้งสอง หากธนาคาร อ. ผู้คัดค้าน ไม่ส่งมอบเงินที่อายัดแก่เจ้าพนักงานบังคับคดี ให้ผู้คัดค้านชำระเงินเท่าจำนวนเงินที่อายัดแก่โจทก์ทั้งสองแทน ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสองศาลให้เป็นพับ คืบค่าขึ้นศาลชั้นอุทธรณ์ส่วนที่เกิน 200 บาท แก่โจทก์ทั้งสอง จำเลยฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงที่คู่ความไม่ได้เถียงกันในชั้นนี้รับฟังได้ว่า จำเลยไม่ชำระหนี้แก่โจทก์ทั้งสองตามคำพิพากษา โจทก์ทั้งสองตรวจพบว่าจำเลยมีเงินในบัญชีเงินฝากกับผู้คัดค้าน บัญชีเลขที่ 05067074XXXX จำนวน 99,000 บาท ซึ่งเป็นเงินที่จำเลยได้รับอุดหนุนจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ และบัญชีเลขที่ 05067074XXXX จำนวน 190,000 บาท ซึ่งเป็นเงินที่สมาชิกของจำเลยนำมาลงหุ้นและฝากเพื่อการออม รวมสองบัญชีเป็นเงิน 289,000 บาท โจทก์ทั้งสองขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีอายัดเงินทั้งสองบัญชีดังกล่าว เจ้าพนักงานบังคับคดีมีหนังสือฉบับลงวันที่ 25 ธันวาคม 2563 ถึงผู้คัดค้านขออายัดเงินทั้งสองบัญชีให้ผู้คัดค้านส่งเงินทั้งสองบัญชีไปยังเจ้าพนักงานบังคับคดี แต่ผู้คัดค้านไม่ส่งเงินทั้งสองบัญชีดังกล่าวให้แก่เจ้าพนักงานบังคับคดีและมีหนังสือลงวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2564 ถึงเจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งว่า เงินทั้งสองบัญชีเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินต้องห้ามมิให้ยึดหรืออายัดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1307 และเป็นทรัพย์สินที่ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 301 (5) ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยว่า เงินในบัญชีเงินฝากทั้งสองบัญชีของจำเลยที่โจทก์ทั้งสองขออายัดเป็นทรัพย์สินของแผ่นดิน และเป็นเงินที่โจทก์ทั้งสองจะบังคับคดีได้หรือไม่ เห็นว่า จำเลยเป็นกองทุนหมู่บ้าน ตามมาตรา 3 ประกอบมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2547 โดยการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านต้องจดทะเบียนจัดตั้งขึ้นภายใต้พระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2547 หรือกองทุนหมู่บ้านที่จัดตั้งขึ้นตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยต้องดำเนินการยื่นคำขอจัดตั้งและจดทะเบียนกองทุนหมู่บ้านต่อนายทะเบียนตามระเบียบที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด และมีฐานะเป็นนิติบุคคล ทั้งนี้ตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ฉบับที่ 10 ว่าด้วยการรับจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง พ.ศ. 2549 จำเลยจึงมิได้เป็นนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จึงมิใช่นิติบุคคลเอกชน แต่เป็นนิติบุคคลมหาชนที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2547 ซึ่งมีวัตถุประสงค์ตามมาตรา 5 วรรคสอง (1) เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนสำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพสร้างงานสร้างรายได้ เพิ่มรายได้ และลดรายจ่าย หรือสำหรับส่งเสริมและพัฒนาไปสู่การสร้างสวัสดิภาพและสวัสดิการ หรือประโยชน์ส่วนรวมอื่นให้แก่ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง (2) เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนเร่งด่วนสำหรับประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง (3) รับฝากเงินจากสมาชิกและจัดหาทุนจากแหล่งเงินทุนอื่น เพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ (4)... (5)... ทั้งการดำเนินการของกองทุนหมู่บ้านต้องเป็นไปตามระเบียบหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด และอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการการตามตรา 29 กองทุนหมู่บ้านมีเงินและทรัพย์สินในการดำเนินการปรากฏตามมาตรา 6 ของพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ได้แก่ (1) เงินที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

จัดสรรให้ (2) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล (3) เงินที่สมาชิกนำมาลงหุ้นหรือฝากไว้กับกองทุน (4) เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่กองทุนหมู่บ้านได้รับบริจาคโดยปราศจากเงื่อนไขหรือข้อผูกพันใด ๆ (5) ดอกผล รายได้หรือผลประโยชน์ที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุนหมู่บ้าน ทั้งนี้ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ นั้น มาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน บัญญัติให้เป็น "หน่วยงานของรัฐ" และมีวัตถุประสงค์ตามมาตรา 11 วรรคสอง โดยมาตรา 12 บัญญัติให้ทุนและทรัพย์สินในการดำเนินการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติประกอบไปด้วย (1) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับโอนมาตามมาตรา 31 ซึ่งโอนมาจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2544 มีฐานะเป็นองค์การมหาชน ซึ่งเมื่อได้รับการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้ขึ้นแล้ว มาตรา 31 ให้รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวประกาศยุติการดำเนินการของกองทุนและให้โอนบรรดากิจการทรัพย์สิน หนี้ เงินงบประมาณ รายได้และลูกจ้างของกองทุนดังกล่าวไปเป็นของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้ (2) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล (3) เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติได้รับบริจาคโดยปราศจากเงื่อนไขหรือข้อผูกพันใด ๆ (4) ดอกผล รายได้หรือผลประโยชน์ที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ดังนั้น กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ตามมาตรา 11 และกองทุนหมู่บ้านจำเลยที่จัดตั้งขึ้นตามมาตรา 5 จึงเป็น "หน่วยงานอื่นของรัฐ" ที่มีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐประเภทหนึ่ง ที่จัดตั้งขึ้นมาเพื่อจัดทำภารกิจของรัฐในการสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนและองค์กรชุมชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง กระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ โดยไม่ได้มุ่งหวังผลกำไรตอบแทน โดยเงินทุนและทรัพย์สินในการดำเนินการส่วนหนึ่งเป็นเงินอุดหนุนจากงบประมาณของรัฐ ซึ่งเป็นทรัพย์สินของแผ่นดิน หรือแม้จะมีเงินบริจาคเข้ามาด้วย เงินบริจาดดังกล่าว มาตรา 12 ของพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2547 ก็บัญญัติว่าต้องไม่มีเงื่อนไขหรือข้อผูกพัน เนื่องจากการบริจาคเพื่อมาช่วยเหลือการจัดทำบริการสาธารณะของรัฐ หรือแม้จะมีทรัพย์สินในส่วนที่เป็นรายได้ เช่น ดอกผลหรือประโยชน์อย่างอื่น แต่เมื่อตัวกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติเป็นหน่วยงานของรัฐ ทรัพย์สินที่เป็นรายได้ของกองทุนย่อมเป็นทรัพย์สินของแผ่นดิน นอกจากนี้ การที่มาตรา 14 บัญญัติว่า "กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ" ก็เพียงเพื่อไม่ให้ต้องนำรายได้ส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ ทั้งนี้ก็เพื่อความคล่องตัวทางการเงิน อันเป็นการยกเว้นหลักทั่วไปตามมาตรา 24 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2502 ที่บัญญัติว่า "บรรดาเงินที่ส่วนราชการได้รับเป็นกรณีสิทธิไม่ว่าจะได้รับตามกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับ หรือได้รับชำระตามอำนาจหน้าที่หรือสัญญา หรือได้รับจากการให้ใช้ทรัพย์สิน หรือเก็บดอกผลจากทรัพย์สินของทางราชการ ให้ส่วนราชการที่ได้รับเงินนั้น นำส่งคลังตามระเบียบหรือข้อบังคับที่รัฐมนตรีกำหนด เว้นแต่จะมีกฎหมายกำหนดเป็นอย่างอื่น" ดังนั้น เงินฝากในบัญชีเงินฝากกับผู้คัดค้าน เลขที่ 05067074XXXX จำนวน 99,000 บาท ซึ่งเป็นเงินที่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติจัดสรรให้จำเลยเพื่อเป็นเงินอุดหนุน จึงเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินที่ไม่อาจยึดหรืออายัดได้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1307 และไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 301 (5)

ส่วนเงินฝากในบัญชีเงินฝากเลขที่ 05067074XXXX จำนวน 190,000 บาท ซึ่งเป็นเงินที่สมาชิกของจำเลยนำมาลงหุ้นและฝากเพื่อการออม ก็เป็นเงินของสมาชิกที่นำมาฝากไว้ตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านเพื่อสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนและองค์กรชุมชนในหมู่บ้านตามหมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2547 อันเป็นการจัดทำบริการสาธารณะของรัฐ โดยจำเลยมิได้มีเจตนารมณ์ในการรับฝากเงินเพื่อหากำไรในทางธุรกิจหรือพาณิชย์กรรม เงินจำนวนดังกล่าวที่ฝากไว้กับธนาคารผู้คัดค้านในบัญชีของจำเลย จึงเป็นเงินของสมาชิก มิใช่เงินของจำเลยที่จะยึดหรืออายัดเพื่อบังคับคดีชำระหนี้แก่โจทก์ทั้งสองได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 303 และมาตรา 316 ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 5 พิพากษาให้เจ้าพนักงานบังคับคดีอายัดเงินฝากในบัญชีของจำเลยทั้งสองบัญชีตามคำขอของโจทก์ทั้งสอง และให้ผู้คัดค้านชำระเงินเท่าจำนวนเงินที่อายัดแก่โจทก์ทั้งสอง ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกาของจำเลยฟังขึ้น พิพากษากลับเป็นให้บังคับคดีไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น คืบค่าขึ้นศาลชั้นอุทธรณ์ส่วนที่เกิน 200 บาท แก่โจทก์ทั้งสอง ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์และชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

สุวิทย์ พรพานิช · สถาพร ดาโรจน์ · สุจินต์ เชี่ยวชาญศิลป์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/227/2567>